

Studnice Jakubova

Jakub Keller

oponentský posudek

Když jsem se Jakuba v době covidu se starostí ptala, co dělá, říkal: Já jsem spokojenej, čtu, píšu, překládám. Kdybych se zeptala, co jsi dělal předtím, asi by řekl, četl jsem, psal a překládal. A co budeš dělat? Číst, psát, překládat; pracovat na disertační práci?

Jakub Keller, student navazujícího magisterského programu KATaP, odevzdal diplomovou práci s názvem Studnice Jakubova (název je podle povídky Ivana Vyskočila z knihy Vždyť přece létať je snadné), v rozsahu, který výrazně překračuje nároky kladené na diplomovou práci. Vlastní text čítá kolem 100 stran, celá práce i s přílohami má 164 stran. (Nejde o přesně dodržené normostrany).

Je rozdělena do 7 kapitol s názvy: O čem mám psát diplomku, Co mám vlastně přeložit, Úvod číslo dva – and who are you?, Jakub a Džejkop na KATaP, I.V., To pravé ořechové, Echa KATaPu ve hře a tvorbě. Samozřejmě začíná Úvodem a končí po vyskočilovsku Nezávěrem. V příloze jsou Jakubovy překlady.

V práci jsou patrné čtyři tematické okruhy: rozbor povídek Ivana Vyskočila vybraných pro překlad; autobiografické zamyšlení kdo je Jakub podle jména; studium na KATaP a vliv překládání na Jakubovu tvorbu a životní plány. Diplomová práce, jak sám říká, je reflexí dlouhodobého směřování, které kromě překládání zahrnuje tlumočení a mezikulturní dialog. Je prezentována jako součást širší cesty hledání témat a významů jak v práci samotné, tak v přesahu v jeho životě a existenci vůbec (str. 9).

Kdo je Jakub? Jakub se narodil v Londýně české matce a švýcarskému otci. Jeho hlavním komunikačním jazykem je angličtina, matka na něj mluvila výhradně česky, otec ho učil švýcarskou němčinu. Vystudoval latinu a starořečtinu. Studoval i jiné jazyky. V kapitole ... „who are you“ popisuje svůj zápas o identitu právě v souvislosti se svou jazykovou výbavou a multikulturním prostředím. Na katedře zprostředkovává komunikaci mezi českými a anglicky mluvícími studenty, synchronně tlumočí. Česky mluví bez přízvuku, ale některá slova nezná, jindy nemůže najít pro český výraz anglický ekvivalent.

Diplomová práce Jakuba Kellera zjevně zahrnuje letité snažení. Nejvýznamnější jsou texty týkající se překládání – první a poslední kapitola. Vyskočilovy povídky vybrané pro překlad jsou podrobeny důkladné analýze. Předcházela tato vlastnímu překládání, nebo byly texty pro diplomovou práci podrobeny novému zkoumání? Nicméně i kapitoly věnované samotnému Jakubovi a jeho studiu na katedře jsou zpracovány velmi podrobně i fundovaně. Přes Jakubovo tvrzení, jaká úskalí pro něj znamená psaná čeština, diplomová práce je po této stránce opatřena vytríbeným, bohatým vystihujícím jazykem.

Jde rozhodně o práci výjimečnou. Je důležitá a přínosná sama o sobě, stejně tak jako předpoklad zdárného pokračování v doktorandském programu. Co položit na druhou miskou vah? Vše je zajímavé, vše si říká o přečtení. Připadá mi, že autor do práce vložil materiál, co za léta práce nashromáždil. (Dozvídám se, že tomu tak zdaleka není, ještě něco zbylo.) Rozsáhlé poznámky pod čarou jako by také

odkazovaly k textům Ivana Vyskočila. Asociativnost diplomanta se někdy zdá až bezbřehou. Další a další poznámky, odkazy, podoteky, vše je stejně důležité, vše má svou platnost. Je toho hodně. Jakkoli je vše zajímavé a přínosné, možná by práce mohla projít ještě dalším zužujícím výběrem. To je moje otázka.

Oponentský posudek tak zakončím slovy Ivana Vyskočila, která Jakub cituje ke konci práce: „Máte toho už dosti hodně, nechcete si z toho udělat disertačku? A Jakub píše: „Podtext chápu: dopiš už konečně tu diplomovou práci, hochu, a nech si něco na potom.“ A ptá se: „Jsem ale vůbec dostatečně studijní typ?“ (str. 103). Tato práce je dostatečnou odpovědí.

Otázky:

- 1) Tvým psaním se jako červená nit samozřejmě táhne otázka jazyků, s tím spojené ptaní se po identitě. Co pro tebe bylo na začátku překládání Vyskočilových textů nejvíce překvapivé ať již jazykově, nebo kulturně, co ti muselo být ev. dovysvětleno?
- 2) Zmiňuješ dva záznamy Vyskočilova Haprdánse pro ČT a v Křenové v Brně. Říkáš, že je to dobré pro srovnání. Jak bys je tedy porovnal? (str. 36)
- 3) Dále hovoříš o známé trojjedinosti, kterou Vyskočil vyznává. Jaká to je?

Práci samozřejmě a ráda doporučuji k obhajobě.

V Praze 21. 9. 2021

MUDr. Eva Slavíková, KATaP